

„Aj čó by bola“, ktero si je sam spremljal na glasoviru. Pri tej milosrčni pesmici je gosp. Förster prav očitno pokazal umetnost svojo v petji in na glasoviru, in v kako dobrih rokah je ta, kogar on uči peti ali igrati na glasoviru. — Da pa čitalničine „besede“ se morejo odlikovati tudi po klasičnih predmetih in to iz svoje lastne moči in ne po vdinjanih pomočnikih, kazali so nam gospodje R. Pregel, V. Bučar in pevovodja Förster z Beethovenovim „Trio“ za violončel, gosle in glasovir, ki so izvrstno izvršili svojo nalogo. Pri tej priliki ne moremo si kaj, da ne bi želje razodeli očitno, da bi se združili spet muzični gospodje in nas s kako produkcijo celega orkestra razveselili. — Poslednji del „besede“ bila je Vilharjeva glediščina igra „Filosof“, ktero so gospodičini Šventnerjeva in Brusova in pa gospoda Valenta in Žagar tako dobro in gladko igrali, da jih je bilo vse veselo. — Gospodičinam in gospodom tedaj vsem, ko so sè svojim sodelovanjem pripomogli k lepemu vspehu te „besede“, gré po pravici zahvala vsega društva.

— Kmalu potem, ko je g. dr. Klun službo dobil v ministerstvu dunajskem se je iz nemškutarskega tabora raznesla novica, da tudi gosp. Svetec dobí službo „k. k. Kreisgerichtsrath-a.“ Mi sicer nismo nikoli verjeli te novice, kateri je preočitno na čelo napisana hudobna tendencija, zdaj pa, ko se zaporedoma ponavlja ta izmišljena govorica, moramo se jej očitno protistaviti in reči, da prepošteni naš rodoljub Luka Svetec ni nikjer nikakoršne službe iskal pa mu tudi ponujana ni bila, in če bi se mu tudi ponudila, mislimo, da bi je nikoli ne sprejel skrivaj, da ne bi naši družniki ničesa o tem vedeli in temu ne pritrdili.

— (Dr. Klunovo pismo v 280. listu „Laib. Ztg.“) spet pozivlja narodno stranko na odgovor. Jedro tega pisma, v katerem se, kakor „Laibacherica“ pravi, gosp. doktor „den Gemässigten“ zahvaljuje, ki so mu zaupnico poslali, je to, da dr. Klun z razmaknjenimi pismenkami oklicuje, da je slovó dal národni stranki. — Ta oklic pa je prišel „post festum“, kajti naši poslanci na Dunaji so to že dolgo vedeli in ves svet je izvedel to že takrat, ko se je o glasovanji ločil od njih tako, da ga naposled celó več ni trpelo med njimi sedeti. Ker pa dr. Klun ta odpad od narodne stranke tako-le motivira: „dass ich seit dem Tage, als das Organ jener Partei sich mit mir in direkten Widerspruch setzte, mich nicht mehr als Mitglied jener Partei betrachte“, moramo vendar njegovemu spominu na pomoč priti in ga opomniti, da je že dolgo pred bil odpadnik od svojih narodnih tovaršev na Dunaji, predno so „Novice“ spregovorile o njegovem govoru o šolskih zadevah, in da le on se je „der Partei in direkten Widerspruch“ postavil, ne pa, da bi se bila národna stranka izneverila svojemu programu, po katerem je pri prvih volitvah za deželni zbor se zavezal pravilom njenim. — Piškav oreh je to, s čemur se gospod dr. Klun zagovarja, da je pristopil k narodni stranki, ker — več let zunaj dežele — ni poznal „die Einzelheiten in der Gestaltung des politisch-nationalen Lebens in Krain.“ Po obilih pismih, ki jih hranujejo možje, katerim je gosp. doktor dopisoval, se očitno vidi, da je prav na drobno poznal program národne stranke, kateri se je za poslanca ponudil, ker pred vsem svetom je program njen odkrit ležal po 6letnih razpravah v deželnem zboru in v časnikih slovenskih, ki pa mu je še premalo naroden bil takrat, ko je narodna stranka se poganjala le za „Innerösterreich“ in ni svojih oči obrnila bolj doli do sosedov naših. Program narodne naše stranke je tedaj gospod dr. Klun dobro poznal, al — „die Strömung“ na Dunaji zahteva sedaj tisti „liberalizem“, kateri se bode prej ali pozneje še sam

zagrizel kakor prehudi jesih, in — dr. Klun kot Sectionsrath in spe se ni mogel ustaviti valovom onega liberalizma. In to je, kar najbolj obžaluje národna stranka, ki je imela truda dovelj, da je potolažila mnogovrstne ugovore v volilnem odseku, kterega je že takrat strah bilo, da dr. Klun ne bi se izneveril pravilom narodne stranke. — V svojem pismu dr. Klun konečno priporoča ustanovitev „einer Fortschrittspartei“; pod krilom te stranke naj se zberó „alle Freunde des Fortschrittes ohne Rücksicht auf Nationalität.“ Mar dr. Klun ne vé, da tudi s tem projektom pride „post festum“? Saj tako „Fortschrittspartei“ že imamo in ne bo treba je še le stvariti; le pridružiti se jej, in veselje bo neskončno — „in Israel“! — „In Oesterreich hat man viel zu wenig germanisirt; hätte man darin mehr gethan, wir stünden ganz wo anders als wir jetzt stehen!“ — to je gêslo na zastavi, ktero je v gosposki zbornici 30. dne u. m. spet prav visoko povzdignil grof Anton Auersperg, se vé da pozabivši kar je malo poprej govoril o „aufrichtige Anerkennung der Volksrechte.“ — in vladina „Laibacherica“ poje grofu glorijo, rekoč: „Graf Auersperg sprach herrliche Worte, welche wir allen Schwärmern für die Nationalität zur eingehenden Würdigung empfehlen.“ Tu imate „Fortschrittspartei“ prav po srcu svojem — hajd! pod njen šotor — „ad majorem Germaniae gloriam!“

— (Znanstven „kuriosum.“) V četrtek 6. dne t. m. je imel biti zbor jurističnega društva ljubljanskega, — zavoljo koncerta isti večer pa se je preložil ta zbor na drug večer tako-le: „Wegen des Freitag den 6. December stattfindenden Concertes der filharmonischen Gesellschaft wird obige Versammlung am Donnerstag abgehalten.“ Po takem godba mojstruje znanstvo!

— (Slovensko slovstvo.) Iz Gorice piše „Domovina“, da se je ravnokar natisnil poduk za župane o občinskem gospodarstvu, ki ga je v slovenskem jeziku sestaviti dal deželni odbor goriški. — „Primorec“ bode po novem letu izhajal vsaki teden, 1. in 3. teden vsak mesec bode političnega, 2. in 4. teden pa nepolitičnega obséga.

— Gosp. dr. Tancer, ki je že mnogim pomagal, ki so imeli z zobmi kako nadlogo, pride 15. dan t. m. iz Gradca spet za 10 dni v Ljubljano.

— Radovedni čakamo, kaj bode „Laib. Ztg.“ povedala o ponočnem razsajanji v nedeljo na dvorišču gostilnice poleg kazine? Pripoveduje se, da so bili turnerji vmes. Saj vendar zatega del ne bo molčala, ker je nekdaž o sokolovcih zeló zgovorna bila?

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zdaj ste si zbornica gospôska in zbornica poslancev navskriž: kar je v ustavi zbornica gospôska prenaradila zbornici poslaniški, ni hotla ta po vsem sprejeti in vzlasti je ostala pri temu, da realne in tehnične šole in pa gruntne bukve spadajo v oblast deželnim zborom. S tem odgovorom je poslala osnovo gosposki zbornici nazaj. Grof Anton Auersperg, ki je bil tukaj poročevalec o tej osnovi, je neki za tega del tako hud, da se brani prevzeti vdrugo sporočilo; vendar se nadjajo, da ga bode baron Beust že tako omečil, da se bode zbornica gospôska „mit Anstand“ podvrgla zbornici poslancev. Da se to ne bi zgodilo, tega se ne bojimo; veliko več pa se tega bojimo, da ne bi državni zbor o denarni poravnavi se Ogrom tako udal, da uni otresejo preveč plačila od sebe in ga navalijo drugim deželam. Zdaj stopi ta denarna razprava, ktera je najvažnejša med vsemi, kar jih je še bilo, pred državni zbor

in razsodilo se bo o stvari, ktera bo zadela vsacega, kdor davke plačuje. Za to izvoljeni odbor, ki bode zbornici poslancev poročal, se je razcepil v dvojno stranko; večina pravi: dovolimo Ogrom vse, kar hočejo; saj si ne moremo pomagati drugače; ministerstvo pa naj brž pové, kako bode denarno gospodarstvo vredilo, kadar se Ogri ločijo od nas. Al za božjo voljo! kaj more coprati finančni minister, ako denarja ni, pa ga je treba? Nasvet manjšine pa, če tudi marsikaj pretiruje v svojem predlogu, ima saj to dobro stran, da hoče pravično od méro plačil na vsako stran in da neogerske dežele ne plačajo več kakor so dozdej plačevale. Zeló se je bati, da zmaga ogerska trma, po nemški „Zwangslage“ — kaj pa bode potem? — — Ministerstvo je podalo zbornici poslancev predlog, da se sme papirnatih desetec izdati do 15 milijonov. — Na Hrvaškem silno pritiskajo Magjaroni, da bi volitve poslancev v deželni zbor se izvršile po njihovi želji. Komaj čakamo, da izvemo ali so po sreči našim bratom. — Da Magjari ne bodo pred odjenjali, dokler ne dobo svoje narodne armade, to je po Perczelnovem potipu gotovo; potem pa se je bati, da pridejo za Avstrijo še najhuje zadrege. — 217,635 ljudi na Moravskem je podpisalo prošnjo do cesarja, v kateri prosijo, naj se šola ne loči od cerkve in zakonske postave ostanajo kakor so bile. Deputacija veljavnih mož, kterim je na čelu bil knez Salm, je izročila Njih Veličanstvu samemu to pismo, ktero je tudi zato važno, ker toliko podpisov ne šteje nobena druga peticija in je celó tista dunajska „Volksadresse“ z 41.324 podpisi, s ktero se toliko bahajo konkordatoborci, memo ogromne moravške prava ničla. — Cesar Napoleon se je nenadoma trdno vstopil na stran papeževo; državni minister Rouher (Ruè) je v državnem zboru go-

voril za papeževo posestvo tako odločno, da z velikim zvonom gré ta govor po vsem svetu. Dunajski liberalci so kakor Garibaldovci vsi poparjeni. — Truplo nesrečnega cesarja Maksá pripeljejo neki 15. dne januarja v Trst. — Laška vlada je vse pomilostila, ki so Rimsko po volji Garibaldi-a napadli ter hoteli se papeževe dežele polastiti. Garibaldi biva spet na Kapreri, in se ne sme od tod ganiti brez dovoljenja vlade.

Listnica vredništva. Gosp. M. P.: V dramat. društvo ste vpisani. Ud Matice morete postati; letno plačilo sta 2 gold. — Gosp. J. Z.: Poslani povesti smo sprejeli, listi se Vam pošljejo.

Žitna cena

v Ljubljani 7. decembra 1867.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 66 — banaške 7 fl. 20. — turšice 4 fl. — — soršice 4 fl. 90. — rži 3 fl. 90. — ječmena 3 fl. 30. — prosa 3 fl. 90. — ajde 3 fl. 20 — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 1 fl. 50.

Kursi na Dunaji 10. decembra.

5% metaliki 57 fl. 10 kr. Ažijo srebra 119 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 65 fl. 80 kr. Cekini 5 fl. 77 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 30. novembra 1867: **20. 10. 39. 59. 14.**
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 12. decembra 1867.

V Gradcu } 4. dec. 1867: **38. 48. 49. 28. 55.**
na Dunaji } **56. 71. 38. 48. 42.**
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 16. decembra.

Vabilo na naročbo „Novice“ za leto 1868.

Le še malo dni in začne se časnikom nov tečaj. „Novice“ stopijo s tem v 26. leto svojega delovanja.

Bralci „Novičini“ poznajo njih obseg in namen tako, da nam v vabilu na novo naročbo ni treba mnogo besedi. Rečemo tedaj le to, da v vsem ostanejo nepremakljivo zveste svojemu cilju in koncu, ki je napredek naroda slovenskega na vsako stran in ravnopravnost njegova z vsemi drugimi narodi avstrijskimi. Zato je njih obseg zeló obširen.

„Novice“ so bile tako srečne, da so že mnogo dosegle v tem, česar so doseči želele: veliko število našega ljudstva po kmetih (in to je jedro deželne naše moči) je že tako podučeno, da se lahko ogledamo po družih ljudstvih našega cesarstva in vprašamo ponosno: kje, izvzemši naše brate na Českem, beró drugod kmetje in rokodelci tako radi časnike in druge bukve, kakor naš narod slovenski? Po branji pa se širi podučevanje in s podučevanjem se širi napredek. Velikansk je skok, ki ga je storil naprej naš narod v kratkih 25 letih, ako pomislimo, da do 1843. leta je debela mègla potujčevanja ležala nad krasno našo domovino. Od Boga z obilim umom obdarovani naš narod ni si mogel v prejšnjih časih pomagati na nobeno stran na bolje, ker s tujo besedo so mu bila zaprta vsa vrata, kamor je potrkal, da bi se bil učil ali boljšega kmetijstva, obrtnijstva, novih znajdeb, znanstva svetá in vseh obilnih družih vednosti, ki jih človek potrebuje, da se omika in si zboljša svoj stan. Naj bi mu bila še cerkev vzela njegov jezik — po njem bi bilo!

Zdaj je že marsikaj drugače; al še mora veliko

drugače biti! Pravice vse, ki grejo vsacemu narodu, mora po vsem doseči tudi narod naš, kajti še le potem se bo mogel vèsti tako, da čedalje bolj podučen s pomočjo vednosti si zboljša svoj stan, kolikor je mogoče v dandanašnjih časih, ko od vseh strani le slišimo: daj, daj, pa še daj!

Kakor dozdej, se bodo, če tudi pisano gleda protivnik, tudi vprihodnje „Novice“ potegovale za vse, kar je na blagor našemu narodu, in kar mu pred Bogom in svetom gré; naznanjale pa mu bodo zatega del vse, karkoli se bo važnega godilo po svetu. Prišle bodo, kakor se kaže, še hude homatije na svetu in duševne borbe bode še dovolj. „Novice“ se je ne vstrašijo, in po svojem trojnem geslu „za vero, domovino, cesarja“ bodo v vseh okoliščinah učiteljice in svétnice narodu slovenskemu.

S tem zagotovilom vabijo „Novice“ dozdanje svoje naročnike pa tudi nove k naročbi novega tečaja za 1868. leto. Naročnina ostane „Novicam“ kakor je bila, in sicer:

za celo leto po pošti pošiljanim . .	4 gold. 20 kr.
za „ „ v tiskarnici prejemanim 3 „	60 „
za pol leta po pošti pošiljanim . .	2 „ 20 „
za „ „ v tiskarnici prejemanim 1 „	80 „
za četrt leta po pošti pošiljanim . .	1 „ 15 „
za „ „ v tiskarnici prejemanim — „	90 „

Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 36 kr. Za preuredbo napisa (adrese) med letom se odraja 10 kr. Naročnina se pošilja tiskarnici Blaznikovi v Ljubljano.